

Satversmes tiesa ierosina lietu par Civilprocesa likuma normu, kas regulē blakus sūdzības iesniegšanas kārtību

2012. gada 28. februārī Satversmes tiesas 2. kolēģija ierosināja lietu „Par Civilprocesa likuma 141. panta pirmās daļas, ciktāl tā neparedz tiesības iesniegt blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru apmierināts pieteikums par prasības nodrošinājuma atcelšanu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam¹”.

Apstrīdētā norma

Civilprocesa likuma 141. panta pirmā daļa: „Par šā likuma 140. panta trešajā daļā minēto lēmumu, lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par prasības nodrošināšanu, un lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par prasības nodrošinājuma atcelšanu, var iesniegt blakus sūdzību. Šā likuma 140. panta otrajā daļā minētajā gadījumā blakus sūdzību var iesniegt par tiesas lēmumu daļā, ar kuru prasītājam uzdots nodrošināt zaudējumus.”.

Civilprocesa likuma 140. panta otrajā daļā minētajā gadījumā blakus sūdzību var iesniegt par tiesas lēmumu daļā, ar kuru prasītājam uzdots nodrošināt zaudējumus.

Lietas fakti

Pieteikuma iesniedzēja – akciju sabiedrība „Swedbank”, pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem, ir vērsusies Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā ar prasību pret saviem debitoriem – diviem uzņēmumiem un trīs privātpersonām par līgumsoda piedziņu, kā arī vairāku starp debitoriem noslēgto nekustamā īpašuma pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Pieteikuma iesniedzējai bija pamats uzskatīts, ka nekustamie īpašumi atsavināti ar mērķi izvairīties no līgumsaistību izpildes pret kredītiestādi (a/s „Swedbank”). Vienlaikus ar prasības celšanu Pieteikuma iesniedzēja lūdza nodrošināt prasību, ko tiesa arī daļēji apmierināja. Taču pēc 10 mēnešiem, pamatojoties uz atbildētāju pieteikumiem par prasības nodrošinājuma atcelšanu, tiesa pilnībā atcēla iepriekš noteikto prasības nodrošinājumu.

¹ Latvijas Republikas Satversmes 92. pants: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses tainīgā tiesā. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu. Nepamatota tiesību aizskārums gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Ikvienam ir tiesības uz advokāta palīdzību.”.

Saskaņā ar apstrīdēto normu atbildētājs var pārsūdzēt lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par prasības nodrošinājuma atcelšanu, bet prasītājs nevar pārsūdzēt lēmumu, ar kuru šāds pieteikums apmierināts.

Jauna pieteikuma iesniegšana par prasības nodrošināšanu, pieteikuma iesniedzēja ieskatā, neesot atcelšanas pārsūdzēšanai līdzvērtīgs risinājums, jo prasītājam tiekot liegta pieeja augstāka līmeņa tiesai, kas no jauna vērtētu prasītāja argumentus un sniegtu novērtējumu tam, vai zemāka līmeņa tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Pieteikuma iesniedzēja pauž uzskatu, ka apstākļos, kad pastāv atbildētāja tiesības augstākā instancē pārsūdzēt atteikumu prasības nodrošinājumu atcelt, esot radīta neattaisnojama pušu procesuālo tiesību nelīdzsvarotība.

Tāpat pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums ir nesamērīgs ar leģitīmo mērķi – nodrošināt strīdu ātrāku un efektīvu izskatīšanu, mazinot tiesu noslogotību.

Tiesas procedūra

Saeima ir uzaicināta līdz 2012. gada 30. aprīlim iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2012. gada 27. jūlijs.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līga Pauliņa

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Liga.paulina@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 26571082